

Socialnämnden

Översyn av kundvalet för boendestöd

Förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner förslagen till ändringar i de specifika villkoren i kundvalet för boendestöd. Förändringarna träder i kraft 1 januari 2016.
2. Socialnämnden föreslår kommunfullmäktige att anta förslaget till nya checkbelopp från och med 1 januari 2016.

Sammanfattning

I oktober 2014 fick sociala kvalitetsenheten i uppdrag att göra en översyn av checknivån inom kundvalet för boendestöd utifrån signaler från den kommunala utföraren att ersättningen inte var tillräcklig. Enhetschefen för sociala kvalitetsenheten (SKE) var uppdragsgivare. I denna tjänsteskrivelse föreslås en annan konstruktion av ersättningen samt en generell höjning av boendestödschecken.

Ärendet

Bakgrund

Hösten 2014 gjorde Valfärd samhällsservice en översyn av boendestödet, beroende på att verksamheten inte gick runt ekonomiskt trots en mängd ansträngningar och försök att effektivisera. De såg att deras kostnader gjorde det svårt för dem att vara en aktör inom boendestödet. Det som skapar svårigheter är exempelvis högre overheadkostnader internt i kommunen och kommunens kundvillkor, såsom ersättningens och momskompensationens konstruktion.

Med utgångspunkt från detta gjorde SKE en översyn av checknivån inom kundvalet för boendestöd. I uppdraget utreddes om checknivån låg på en rimlig nivå, bedömning av Valfärd samhällsservices egna beräkningar av timkostnad och underskott. Skillnader mellan uppdragen till den kommunala produktionen jämfört med de privata aktörerna kontrollerades. Hur omfattningen påverkade aktörernas kringkostnader utreddes. En jämförelse gjordes också med andra kommuner.

En delrapport presenterades i februari 2015. Delrapporten visade att det var stor skillnad på omfattningen mellan olika målgrupper. Målgruppen personer med psykisk funktionsnedsättning hade i genomsnitt knappt tre timmars boendestöd per vecka och målgrupperna personer med begåvningsmässig eller neuropsykiatrisk funktionsnedsättning hade knappt sex timmars boendestöd per vecka. I den senare målgruppen fanns också kunder som hade väldigt mycket stöd per vecka. Detta beror på att personer med neuropsykiatrisk eller begåvningsmässig funktionsnedsättning ofta har behov av en mer praktisk och konkret insats än personer med psykisk funktionsnedsättning. Många korta insatser är mer kostsamma för anordnaren då andelen kringtid (tid som inte utförs hemma hos kunden, exempelvis restid, dokumentation, utbildning, möten och kontakt med viktiga personer i nätverket) blir förhållandevis större.

Antal kunder per anordnare utifrån målgrupper 2013

	Begåvningsmässig funktionsnedsättning	Neuropsykiatrisk funktionsnedsättning	Psykisk funktionsnedsättning	missbruk	totalt
AAA OLU assistans	1				1
Anlita sociala omsorgspedagogen		2			2
Curanda vårdassistans	3	1			4
J.N Youth and care	4	1			5
Nytida	1	3	2		6
OmsorgsCompagniet	15	22	3	13	53
Resursteamet		13	1		14
VSS, Nacka kommun		5	113		118
Totalt	24	47	119	13	203

Checkkonstruktionen tar inte hänsyn till hur beställningarna ser ut för olika målgrupper. Detta leder till att förutsättningarna för att få lönsamhet i uppdragen skiljer sig åt mellan olika målgrupper och att detta rimligen missgynnar den kommunala verksamheten som har fler kunder inom målgruppen med personer med psykisk funktionsnedsättning.

I delrapporten påtalades att en viss höjning av ersättningen förefaller rimlig. Vid en jämförelse med hemtjänstchecken ligger checken för boendestöd något lågt. Vid införandet av timersättning för boendestöd 2010 sattes denna 25 procent högre än hemtjänstersättningen, bland annat beroende på högre utbildningsnivå. Denna skillnad är inte längre kvar.

Ett uppdrag gavs också att utreda enhetlig ersättning och en översyn av de specifika auktorisationsvillkoren, så att det inte skulle finnas utrymme för olika tolkningar av villkoren.



Jämförelse med andra kommuner 2014

	Privat anordnare, kr/tim			Kommunal anordnare, kr/tim						
	Vardag, dag	Vardag, kväll	Helg	Vardag, dag	Vardag, kväll	Helg				
	07.30-19.00	19.00-22.00	07.30-17.00	07.30-19.00	19.00-22.00	07.30-17.00				
Nacka	385	426	437	363	402	412				
Solna	402	437, kl 17-22	473	402	437, kl 17-22	473				
Täby	362	391	433	352	381	422	beviljad tid			
Täby, förhöjd	393	421	462	383	411	451				
Huddinge	317	335	369	300	317	349				
Sollentuna	297	314	344	277	296	325				
	Enhetlig ersättning, privat kr/tim			Enhetlig ersätt, kommunal kr/tim						
Ekerö, tätort	429			395						
Ekerö, landsbygd	514			473						
Västerås, tätort	375			375			Om antal utförda timmar för en kund är minst 140 tim/mån			
Västerås, landsbygd	433			433			utgår reducerad ersättning från första timmen			
Uddevalla	348			348						
Järfälla	329			324						

I en jämförelse med andra kommuner som har kundval inom boendestöd ligger Nackas ersättning ungefär i mitten med nuvarande ersättning. Det skiljer också en del när det gäller moms-kompensation till privata utförare.

Utredning

För att kunna beräkna checkbelopp har dessutom nedanstående faktorer beaktats.

Omfattning

Kundvalet boendestöd omfattar insatser upp till 4 timmar i veckan, det vill säga högst 21,9 timmar i månaden.

Mer omfattande insatser är ofta speciallösningar som får göras utanför kundvalet genom biståndsbedömning. Exempelvis:

- Stödboende med anknytning till en personalgrupp i närheten. Arbets sättet kan påminna om boendestöd, men mycket av kringtiden faller bort.
- Hemtjänst, för vissa av de mer omfattande insatserna kan hemtjänst vara en kompletterande insats.
- Boendestöd kan också vara mer omfattande, men det förutsätter en tydlig målsättning för uppdraget och en tät uppföljning.

I nuvarande villkor får anordnaren ersättning för insatser som ställts in inom 24 timmar före de ska utföras, så kallade bomtider. I denna tjänsteskrivelse föreslås att anordnaren endast får ersättning om de åkt till kunden och inte kommer in, alltså antingen att kunden inte tar emot insatsen eller att de inte är hemma. De får inte ersättning om kunden ställt in tiden.

Momskompensation

Momskompensation ges från kommunen till privata utförare för att kompensera för att de behöver betala moms som inte kommunen behöver. I Nacka har kompensationen för moms traditionellt varit sex procent eftersom det är vad kommunen kan återsöka via



Skatteverket för dessa tjänster. Beräkningar brukar visa att den faktiska kostnaden för utförarna ligger någonstans mellan två och tre procent. Två till tre procents momskompensation är också vad de flesta kommuner brukar betala privata utförare i momskompensation. Vissa kommuner väljer att inte betala någon momskompensation alls till privata utförare.

Förslag till ändringar i specifika villkor och ersättning

Utifrån tidigare översyner har följande förslag utarbetats.

Omfattning

Kundvalet boendestöd omfattar insatser upp till 4 timmar i veckan, det vill säga högst 21,9 timmar i månaden.

Mer omfattande insatser är ofta speciallösningar som får göras utanför kundvalet via biståndsbedömning.

Checkbelopp och nivåer

Enhetlig ersättning utges för utförd tid. Den skillnad som tidigare varit mellan dag, kväll och helg tas bort. Ersättningen ges i olika nivåer beroende på hur mycket stöd kunden har.

Nivåer:

1. 1-7,9 timmar i månaden
2. 8-14,9 timmar i månaden
3. 15-21,9 timmar i månaden

Ersättningen i de olika nivåerna gäller samtliga timmar den månaden för respektive kund.

Checkbelopp:

Kommunal anordnare			Privat anordnare		
Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
1-7,9 timmar	8-14,9 timmar	15-21,9 timmar	1-7,9 timmar	8-14,9 timmar	15-21,9 timmar
470 kronor per timme	440 kronor per timme	378 kronor per timme	498 kronor per timme	466 kronor per timme	401 kronor per timme

I förhållande till andra kommuners ersättning är den föreslagna nivån relativt hög. Detta motiveras med att Nacka ställer högre krav på den som utövar daglig ledning, på personalens utbildningsnivå och på att personalen ska vara tillsvidareanställd. Dessutom ställer Nacka högre krav när det gäller inställda tider.

Övriga ändringar i villkoren

Anställning av anhöriga tillåts inte i kundvalet för boendestöd. Det finns fyra kända anställningar av anhöriga för att utföra boendestöd, hos två av de privata anordnarna. Vid utformningen av kundvalsvillkoren förutsågs inte att det skulle kunna förekomma. Att anställa anhöriga som boendestödare är inte förenligt med att öka kundens självständighet och att bryta social isolering.

Utdrag ur villkor:

”Anhöriga kan aldrig anställas som boendestödare. Med anhörig menas den närmaste familjen (make, maka, sambo, barn, syskon, föräldrar, far- och morföräldrar).

Anledningen är att insatsen syftar till ökad självständighet, bryta social isolering och att komma igång med aktiviteter eller sysselsättning.

Personal får inte samtidigt vara legal företrädare för kund. Med legal företrädare avses god man, förvaltare eller företrädare via fullmakt.”

Förändringarna föreslås träda i kraft 1 januari 2016.

Ekonomiska konsekvenser

Kostnaderna för förslaget om förändrade ersättningsnivåer för boendestöd kommer att öka med cirka 6 %. Eftersom det är målgruppen personer med psykiska funktionsnedsättningar som får de korta insatserna kommer det främst att få konsekvenser för socialpsykiatriens budget. Bedömningen är att förslaget ryms inom budgetram för 2016.

Konsekvenser för barn

Att höja ersättningsnivån och därmed skapa bättre förutsättningar för anordnarna underlättar för dem att skapa bättre kontinuitet och kvalitet då de kan fortsätta ha tillsvidareanställd personal med hög utbildningsnivå. Att stödja föräldrarna ger dem möjlighet att vara mer aktiva med sina barn och mer tillgängliga för dem. Barn till föräldrar som har insatsen boendestöd kan vara en utsatt grupp.

Dialoger

Alla anordnare av boendestöd har bjudits till ett möte om de föreslagna förändringarna. De var positiva till förslagen till förändringar när det gäller att ha enhetlig ersättning och att ersätta i olika nivåer beroende på antal timmar hos kund. De var också positiva till att inte tillåta anhörganställningar. Anordnarna hade synpunkter på förändringen gällande besök som ställs in med kort varsel. Där var förslaget att de endast skulle få betalt för utförd tid och alltså inte om kunden inte tog emot stödet. Efter dialogen med anordnare har förslaget ändrats. I förslaget till nya villkor står: ”Om kunden avböjer insatsen när personalen har kommit till kunden räknas insatsen som utförd”. Anordnaren får inte betalt om kunden ringt och avbeställt sin tid i förväg.

Den 24 augusti kommer en dialog med intresseorganisationerna att ske. Deras synpunkter kommer att presenteras muntligt på socialnämndens sammanträde den 25 augusti.

Bilagor

1. Förslag till nya villkor för att vara godkänd anordnare av boendestöd

Anders Fredriksson
Social- och äldredirektör
Stadsledningskontoret

Emelie Berglund
Planerare/Utvecklare
Sociala kvalitetsenheten

Birgitta Wallin
Controller
Socialtjänsten